

Fra: Turid B. Skifte

Sendt: 19. oktober 2012 11:05

Til: Officiel post til Bureau of Minerals and Petroleum

Emne: Høring af Vurdering af Samfundsmæssig Bæredygtighed for Isua jernmineprojektet for London Mining Greenland A/S

Uunga: Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqaqik

Una pillugu: Tusarniaaneq Inooqatigiinnikkut Nalilersunermut Nalunaarusiaq Isua-ni saviminissarsiorfissatut pilersaarummut London Mining Greenland A/S-imit

Nakorsat Qullersaqarfia tusarniaanermik VSB/SIA nalunaarusiamut Isua Saviminissarsiorfissatut pileraarummut attuumassutilik pillugu tigusaqarpoq, nalunaarusiaq isumaqarpugut apeqqutinik assigiingitsunik qaqitsisoq.

Ilaatigut Nakorsat Qullersaqarfiata suliassaraa innuttaasut peqqissusaata malinnaaviginissaa. Nalunaarusiap allaaserinninnera inuiaqatigiinni peqqissutsimut sunniutissat pillugit naammangissoraarput manna isikkuni naapertorlugu, tusarniaanermut tamakkiisumik akissutearnissamut. Taamaattoq nalunaarusiaq makkuninnga oqaaseqaateqarnissamik pissutissaqalersitsivoq.

Inuiaqatigiit peqqissusaanut inuulluataarneranullu sunniutit

Inuiaqatigiit peqqissusaanut sunniutigiumaagassanut tunngatillugu nalunaarummi allaaserineqarpoq ilimanarsinnaanera kinguaasiutigitu napaatit qaffannissaat, pilersaarutaanngitsumik naartulersoomerit naartuersinnerillu, HIV samma pualluut. Imigassamik ikiaroorunartunillu atonerluinerit nalilerneqarput annertunerusumik ajornartorsiutaanaviangitsutut, najugaqarfinni aanngajaarniutitortoqaqqusaanaviangimmat, tamanna ulluinnarni akioruminaassinnaavoq.

Iliuutsit, pisussamut attuumassutilit atuutilersinneqartussat pinngitsoortitsiniaalluni makku: peqqissutsimik misissuinerit, paasitsitsiniaanerit najugaqarfissiani killilersuinerlu, najugaqarfimmiit Nuummumut ungasissuseq eqqaarsaatigalugu tikikkuminartuunnginnera, Nuuk aqqusaarlugu suliarlorluni angerlarluniluunniit angalanermi unnuisarsinnaaneq eqqaassanngikkaani.

Suliniutit pineqartut naleqqulluinnarput naammaginarsinnaallutillu suliffeqarfip najugaqarfittaanniit sulisut Nuup innuttaanut annertunerusumik akuutinneqarnerat pinngitsoortissinnaagaanni. Taamaattoq sulisut sivilunerusumik Nuummeeriataartassagaluarpata

aqqusaarnerminni (sila, teknikki, kangerlunmi siku il.il.peqqutaallutik) immaqaluunniit sulingiffearlutik, annertunerusumik suliniutissanik pisariaqartitsisoqarsinnaavoq. Ineriartornerup sukumiisumik nakkutigineqarnissaa apeqqutaalluinnassaaq.

Nakrosat Qullersaqarfianit iluarissagaluarpaput peqqissutsimut misissuineranut ilaatinneqartut allaaserineqarneri takugaluarsigit, eqqarsaatersuutigineqartut.

Bakteerianik akiussinnaasunik tunillaassinnaasut

Nalunaarusiami pissuseq oqaatigineqarsimanngitsoq tassaavoq bakteeriat nutaat akiussinnaasut nunarsuatsinni allan annertusiartortumik asuliuungitsumillu ajornartorsiutaajartorunik, Kina tamakkununga ilaalluni. Bakteeriat ulloq manna tikillugu Kalaallit Nunaanni nalaassimanngisavut. Assersuutigalugu, kineserit suliarortut Kalaallit Nunaanni ilisimanngisavut bakteerianik akiussinnaasunik tunillaassuisuusinnaappat, inunnut ataasiakkaanut ajornartorsiortitserujussuarnermi saniatigut, tuniluunnermik aallaavittut inuiaqatigiinnut napparsimaviliartumulluunniit misissortikkiartorluni passutsikkirtorluniluunniit napparsimavimmiittumut allamut. Tuniluunnermik siaruartoorneq taamaattoq nappaalanerulernermik kingunearsinnaavoq, toqumik sanngiitsunut/napparsimasunut, soorluttaaq passussinermi, tuniluuttumik ujaarlernermi aningaasartuutinik annertuunik nassataqarsinnaasoq, pitsaaliuinnermut, sulisunik amerlisaanermut, napparsimasumik passussinermik unitsitsinermik il.il. assersuutigalugu napparsimaviup ilaanik matusisariaqalernermik pisariaqartitsilersinnaanerup bakteeriap akiussinnaasup tuniluunnera peqqutigalugu napparsimavimmik susinnaajunnaartitsisinnaalluni aningaasartuuterpassuarnillu kinguneqarluni, soorlu takuneqarsimasoq MRSA-mik nalaattani ataasiakkaani (meticillin resistente stafylokokker), mannamut Kalaallit Nunaanni nalaarneqarsimasut.

Ersarippoq inuit nunamut isaasut ameliartortillugit ulorianaataa annertusartortartoq soorluttaaq inuit akornanni attaveqatigiinneq innuttaasunik Napparsimaveqarfimmillu annertusiartortillugu.

Tamanna ilaatigut pinngitsoortinneqarsinnaavoq kapoorinermik aallartitsinikkut nunatsinnullu suliarortunik tikiinginnerini misissuisarnikkut. Eqqumaffigineqatariaqarporli nungisamut angerlernerit tamaasa ilaqtannut/ikinngutinut attaveqarnerit il.il. rutaamik tuniluunnermik pilersitsisinnaammat bakteerianik akiussinnaasunik. Taamaattumik isumaliutersuutaasinnaavoq

sulisut nunani allaneersut napparsimaveqarfimmut attaveqartillutik misissorneqartarnissaannik aallartitsisoqarnissaa.

Aaqqiinerit inerniliinerlu:

Inuiaqatigiit peqqissusaata illersorneqarnissaa eqqarsaatigalugu sunniutissatut siunertarineqartoq anguniarlugu peqqissutsimik misissuinissamut iliuusissat nappaatinik tuniluuttunik nassartuunermillu misissuinerimik imaqaassapput. Misissuinerit tuniluuttunik nassataqartuusinnaanermik aaqqissuuneqassapput nappaatit pissusaat bakteriallu akiuussinnaasut sulisut aggerfiaaneersuni nassaassaasut malillugit.

Aalajangiisuulluinnassaaq pitsaasumik nakkutilliinermik qulakkeerinninneq nalunaarutiginnitarnerlu nappaatinik tuniluuttunik tamakkuninngalu nassartuusunik. Ineriartornerup malittarineqarnissaa pisariaqarpoq ulorianaaillit aqquaat tamaat nappaatit- akiuussinnaasullu periusaat nunaanni ineriartornerat, nappaatinik tuniluuttumillu nassataqartuunerup ineriartornera piaavimmi najugaqarfinni soorluttaaq inuiaqatigiinni nalinginnaasumik. Nakkutiginninneq pineqartoq pissaaq qanittumik suliffeqafiup peqqinnissaqarfiillu suleqatigiinnerisigut.

Nakorsat Qullersaqarfianit naatsorsuutaavoq tamanna qanittumik suleqatigiissutigineqassasoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga / Med venlig hilsen / Best regards

Flemming Kleist Stenz

Turid B. Skifte

Nakorsat Qullersaat/Landslæge/Chief Medical Officer
MPH/Nursing consultant

Peqqisaasoq /Sygeplejerske,

Nunatsinni Nakorsaaneqarfik / Landslægeembedet / National Board of Health

Box 120, 3900 Nuuk, Greenland

Toqq. direct: +299 345195

Email:nun@nanoq.gl

<http://www.nanoq.gl>